

La consigna és clara: cridar no educa

Alçar el to de veu no ajuda a educar millor les criatures. Els experts segueixen recomanant **desterrar els crits de la criança dels fills**.

MARTA ESPAR
FOTO: GETTY IMAGES

Joan, ja està a punt el sopar". Però el Joan no ve. Segueix mirant la tele. Tres vegades. I a la quarta, la mare crida: "Joan, vols venir a sopar d'una vegada!" Quin pare o quina mare no s'ha sentit protagonista d'aquesta escena? Molts, gairebé tots... I, tanmateix, els experts segueixen recomanant desterrar els crits de la criança dels fills. Però quina tasca més difícil! Es pot tenir autoritat amb els fills sense alçar la veu? Sí, però com? Substituint una filosofia educativa basada en la culpa i l'amenaça per l'anomenada educació en positiu, una tasca que sembla difícil a primer cop d'ull –sobretot a causa de l'excés de cansament i tensions que la doble jornada comporta–, però que inclou tota una sèrie de pautes i raonaments més que plausibles i possibles d'acomplir, després d'aturar-se, respirar i reflexionar. I és que molt sovint confonem autoritat amb crits. Però ¿són perjudicials aquests crits? Molts

parens pensen que, en segons quines situacions, no hi ha més alternativa i tampoc passa res per fer un crit de tant en tant. Primer error: "El crit acostuma a néixer de la inseguretats o de la impotència per resoldre d'una manera millor una situació amb els nostres fills. Sovint té a veure amb la falta d'uns referents i límits clars. Altres vegades, el crit no és només la resposta a una actuació de l'infant, sinó que també és, alhora, la conseqüència d'altres tensions o problemàtiques acumulades durant el dia i que no tenen res a veure amb el nen o la nena", assegura Isabel Ferrer Serrahima, pedagoga, logopeda i psicòloga, amb una àmplia trajectòria en l'atenció a infants de 0-6 anys i les seves famílies i escoles. A més, continua la pedagoga, l'infant no entén per mitjà de crits i només pot "obeir" en el moment. Però d'aquesta manera no es va teixint una relació confiada i respectuosa, explica, perquè no és una manera d'impulsar i de créixer en

el diàleg que ens caldrà mantenir amb els nostres fills des de l'inici i al llarg de tota la vida. I és que, des del primer dia, la manera de parlar dels pares, mestres i educadors és molt important per a l'infant: "Les paraules que rep dels adults són com llavors que plantem en el seu cap i en el seu cor, i determinen, en bona mesura, la construcció i la manera de veure i viure el món i com es veu i es viu a ell mateix". Ferrer, autora del llibre *L'artesanía de la comunicació. Diàleg, escolta i llenguatge a l'etapa 0-6* (Editorial Graó), insisteix que la veu és una via directa de transmissió afectiva. "Les paraules són molt importants, però l'emoció que transita en la veu que les sustenta ho és tant o encara més. A través de la veu dels seus adults, l'infant capta aspectes tan importants com el respecte, la il·lusió, l'acceptació... o, al contrari, el neguit, la rutina, la falta de presència real en la situació... Si hi ha una dissociació

.....
"El crit neix de la inseguretats o de la impotència" alerta la psicòloga Isabel Ferrer

.....
Cal distingir entre autoritat, necessària en l'educació, i autoritarisme, que no ho és

entre el que diem amb les nostres paraules i el que la nostra veu expressa, l'infant es queda amb la informació emocional que capta en la veu".

Mantenir l'autoritat

Però, si no és recomanable alçar la veu, com es pot mantenir l'autoritat? Els experts adverteixen que és convenient no confondre l'autoritat, que és necessària en l'educació, amb l'autoritarisme, que no ho és. "Diem autoritat en el sentit de tenir una ascendència sobre l'altre, és a dir, una influ-

ència, un respecte", aclareix Mercè Collell, psicòloga clínica i psicoanalista. I afegeix que si l'infant no reconeix l'adult com a algú valuós en qui pot confiar, com el creurà? Com acceptarà el que l'altre li diu? I posa un exemple: "Si consultem un metge per una malaltia i no ens mereix confiança, no seguirem les seves indicacions, en

Abans de cridar, 3 segons per pensar que...

"Sempre crida..."

Davant dels crits, l'infant aprèn a defensar-se'n: deixa d'escoltar.

"T'he entès, però no pot ser..."

Mirar l'infant als ulls, escoltar-lo, fer-li notar que hem entès el que ens volia comunicar.

"Després de la televisió, hem de..."

Anticipar la nostra explicació als fets i situacions quotidianes, perquè entengui les pautes i les normes.

"Parlem-ne..."

El diàleg és l'únic espai relacional en què l'educació es fa possible.

"Em sap greu que no vulguis, però s'ha de fer..."

Eliminar maneres de fer que transmeten menyspreu i desconfiança i substituir-les per confiança i afecte.

CRITS FORA. Els crits no funcionen en l'educació. Creen desconfiança i por, i si són reiterats, els fills se'n desenten.

buscarem un altre". Collell assegura que la relació amb els fills "desvetlla el més profund de tots nosaltres, el més bo, però també el que ens fereix més, és una de les relacions més profundes que podem experimentar". Els pares són els que han de portar les regnes de l'educació dels seus fills, assegura Collell. I, per aquest motiu, "quan un adult crida mostra que ha perdut els papers i que, en aquella situació, no li fan cas, no el tenen en compte". Si crida, segurament aconseguirà el propòsit, perquè els adults poden sobre els nens, però no aconseguirà que pugui reflexionar sobre el que ha passat, veure en què ha de millorar. "Cridar reiteradament, a més de ser enormement insatisfactori, esdevé ineficaç, perquè els nens ràpidament aprenen i deixen de fer cas. I, segons Collell, coordinadora del Grup de Treball de Psicoanàlisi amb nens del Col·legi de

.....
"Si un adult crida mostra que ha perdut els papers", diu Mercè Collell, psicòloga

Els crits reiterats són ineficaços. Les criatures deixaran de fer-ne cas

Psicòlegs de Catalunya, en generar-los por, l'adult passarà a ser algú temut que cal evitar o de qui cal protegir-se. "Si com a adults afrontem les situacions d'una manera més segura, abans de permetre que la nostra paciència arribi a un límit on no podem controlar les nostres paraules i la nostra veu, podrem observar que si en lloc de cridar, parlem a l'infant amb calma, potser ben fluixet, més a poc a poc o, fins i tot cantant, la criatura es desconcerta, escolta d'una altra manera i la resolució de la situació passa per camins diferents i millors", apunta Ferrer. I és que, com conclou la psicòloga especialitzada en educació infantil Carme Thió de Pol, autora del llibre *M'agrada la família que m'ha tocat* (Eumo Ed), "les criatures fan cas i accepten les pautes i normes de conducta dels pares per dues vies fonamentals: una és la de la confiança, l'afecte i el respecte; les ganes d'agradar i de no defraudar les persones que les estimen i confien en elles. L'altra és la de la por, vehiculada a través de crits, amenaces, insults o càstigs. L'una és una autoritat positiva, l'altra és repressiva, coercitiva, basada en el poder i la força. L'una educa, l'altra sotmet".

Abans del càstig 10 segons per...

— **"Si aproves et compraré..."**
 El fet de premiar o castigar provoca relacions de dependència i això comporta irresponsabilitat.

— **"M'és igual que em castiguis, no ho penso fer!"**
 Els càstigs són addictius i caduquen aviat. Cada vegada han de ser més forts per mantenir els seus efectes.

— **"T'odio..."**
 El càstig sol provocar ressentiment, indignació, ràbia... i ofega els sentiments positius de disgust o preocupació pel que s'ha fet malament.

— **"Ho tornaré a fer..."**
 El càstig funciona com a repressor mentre hi ha l'amenaça, però no incentiva les ganes de comportar-se bé. Provoca engany i ocultació.

— **Castigant les nines...**
 La persona castigada aprèn a castigar. La violència humilia i ofèn, a més de fer mal. El premi actua com el càstig, encara que vagi en sentit contrari.

— **"T'agrada..."**
 El millor premi és el reconeixement de l'adult que estimen. El pitjor càstig, la seva desaprovació.

.....
Per a més informació

M'agrada la família que m'ha tocat

Carme Thió de Pol. Eumo Editorial.

L'artesanía de la comunicació. Diàleg, escolta i llenguatge a l'etapa 0-6

Isabel Ferrer. Editorial Graó

Educar els fills cada dia és més difícil

Lluís Folch i Camarasa, Lluís Folch i Soler i Jordi Folch i Soler. Eumo Editorial.

Saber dir no. Per què és important saber dir no als teus fills

Asha Phillips. Editorial Empúries.

Flors de Bach

Eva Bach

Mentre plores, t'acarono

Una de les primeres columnes que vaig escriure en aquest suplement portava per títol "Plora si en tens ganes, fill meu". Sóc partidària que criatures i adults puguem plorar si en tenim ganes. El plor és una forma natural del nostre organisme per expressar i autoregular la tristesa i a vegades s'extingeix per si sol només permetent que es manifesti. Però respectar la seva necessitat no significa deixar-lo ser fins a les últimes conseqüències. Que sigui un mecanisme biològic reequilibrador no vol dir que totes les formes, intensitats i durades del plor siguin beneficioses. Per això un dels objectius de l'educació emocional ha de ser oferir a les criatures recursos que les ajudin a canalitzar-lo i a mantenir-lo dins la frontera del plor saludable. I un altre objectiu, tant o més important encara, és que pares, avis i educadors siguem capaços d'acompanyar i consolar el seu plor.

Consol i estimació

Un acompanyament que pot prendre formes molt diverses, però que hi ha de ser d'alguna manera. ¿A algú se li acut un mecanisme reequilibrador més potent que la presència, el consol i l'estimació adulta? De la mateixa manera que permeto als meus fills, alumnes i altres criatures de la meua vida que plorin si en tenen ganes –fins i tot els dic explícitament que poden fer-ho–, acostumo a fer el que està a les meves mans per evitar que ho facin indefinidament i de qualsevol manera, i que ho facin completament soles o sentint-se soles. Sempre que puc i ho veig oportú, els ofereixo la meua mà, els meus braços, la meua escolta, la meua falda o les meves carícies. Els brindo un consol que procuro que sigui respectuós i tendre, i que es faci present per al que la criatura necessiti. Un consol que l'acaroni dolçament, que li regala una paraula reparadora, que l'embolcalla amb una abraçada afectuosa o que simplement es limita a respirar en silenci al seu costat.

Oferir consol és un gest amorós delicat i balsàmic, a banda d'un dels baluards de la resiliència o la fortalesa interior. Deixar plorar sense límits i sense cap mena d'intervenció suposa, com a mínim, un malentès i pot tenir un punt d'abdicació de responsabilitats i de deshumanització.

Eva Bach, escriptora i pedagoga, aporta reflexions sobre la comunicació entre pares i fills a partir d'una frase que ens ajudi a educar

